

Kursplan

Fakulteten för konst och humaniora

Institutionen för kulturvetenskaper

1AE056 Forntiden och närmiljön som resurs i undervisningen, 15 högskolepoäng

1AE056 Prehistory and the Local Historic Environment as Educational Resources, 15 credits

Huvudområde

Arkeologi

Ämnesgrupp

Arkeologi

Nivå

Grundnivå

Fördjupning

G1N

Fastställande

Fastställd av Fakulteten för konst och humaniora 2014-06-09

Kursplanen gäller från och med vårterminen 2015

Förkunskaper

Grundläggande behörighet.

Mål

Efter avslutad kurs ska studenten kunna:

- identifiera hur forntiden och arkeologi kan användas i undervisning,
- identifiera hur närmiljön kan användas i undervisning med syfte att utveckla elevernas kunskap om historiska sammanhang, historisk bildning och historiemedvetande,
- analysera didaktiska texter om forntiden.

Delkurs 1 Introduktion, 7,5 hp

- på ett grundläggande sätt redogöra för arkeologi, arkeologiska begrepp och förhistoria i Norden,
- diskutera och presentera vilka resurser som finns tillgängliga för att använda i undervisning kring arkeologiskt källmaterial, forntiden och närmiljön.

Delkurs 2 Fördjupningsarbete, 7,5 hp

- planera och värdera undervisningsformer som använder forntiden och kulturmiljöer i närmiljön med historiebruk och historiemedvetande i fokus.

Innehåll

Kursen riktar sig till pedagoger och ger fördjupad kunskap om förhistorisk tid, från stenålder fram till medeltidens början. Genom källkritiska studier ger kursen didaktiska redskap för att i linje med skolans nya läroplaner undervisa om historiebruk i syfte att utveckla elevens historiemedvetande. Kursen visar på hur kopplingar mellan forntid och förhållanden i dagens kulturmiljö levandegör kunskap om människor från förr.

Delkurs 1 Introduktion, 7,5 hp

Under första delkursen lär sig studenterna vad kulturmiljö är, vilka resurser för undervisning om närmiljön som finns samt hur ett flertal didaktiska och pedagogiska infallsvinklar som berörts under delkursen kan omsättas i den dagliga undervisningen. Undervisningen består av föreläsningar och studieuppgifter.

Delkurs 2 Fördjupningsarbete, 7,5 hp

Under andra delkursen ska studenten med handledarhjälp från universitetet planera, genomföra och utvärdera ett självständigt didaktiskt fördjupningsarbete. Fördjupningsarbetet kan vara praktiskt inriktat och knytas till deltagarnas aktuella undervisning eller till andra lärandeaktiviteter i skolan, museer, hembygd-föreningar etcetera.

Undervisningsformer

I kursen förekommer föreläsningar, praktiska övningar, projektarbete samt handledning. Undervisning på engelska kan förekomma. All undervisning genomförs som distansundervisning genom en lärplattform.

Examination

Kursen bedöms med betygen Underkänd, Godkänd eller Väl godkänd.

Delkurs ett examineras genom skriftliga uppgifter. Delkurs två examineras genom projektarbete. För betyget Godkänd ska de förväntade studieresultaten vara uppnådda. För betyget Väl Godkänd krävs betyget VG på båda delkurserna.

Kursvärdering

Efter avslutad kurs genomförs en kursutvärdering som sammanställs och återkopplas till studenterna samt arkiveras enligt institutionens bestämmelser.

Kurslitteratur och övriga läromedel

Obligatorisk litteratur

Gustafsson, M. (senaste upplagan). Att arbeta med tidsmedvetande och historisk terminologi i år ett och två. I (red.) Eliasson, P. & Rudnert, J. *Klassrummet och cirkeln. En forskningscirkel om historieundervisning i det mångkulturella klassrummet*. Resurscentrum för mångfaldens skola/FoUutbildning. Avdelning barn och ungdom. Malmö Stad. Malmö. Sidorna 43–57.

Holtorf, C. (senaste upplagan) "Arkeologi – när resan är målet." In: *Arkeologi och samhälle*. Edited by K. Jennbert, B. Petersson and C. Holtorf, pp. 125-139. Lund: Department of Archaeology and Ancient History. 15 sidor.

Högberg, A. (senaste upplagan). Kulturmiljöpedagogik och ledarskap. I (red.) Riddersporre, B. *Utbildningsledarskap – nu och i framtiden*. Studentlitteratur. Sidorna 67–102. 35 sidor.

Jensen, B. E. (senaste upplagan). *Kulturarv – et identitetspolitisk konfliktfelt*. Gads Forlag. 180 sidor.

Lilja, H. (senaste upplagan). *Arkeologi i skolan – att jaga sammanhang i det förflutna*. Regionmuseet Kristianstad. Kristianstad. 55 sidor.

Lindström, J. & Hjort, S. (senaste upplagan). *Forntiden runt Hörnet. En arkeologisk handledning för grundskolans lärare*. 2:a rev. upplagan. Stockholms läns museum. Stockholm. 151 sidor.

Welinder, S. (senaste upplagan). *Sveriges Historia. 13000 f.Kr. 600e.Kr.* Norstedts. Stockholm. 466 sidor.

Utöver de ovanstående skall minst två av följande böcker väljas för diskussionsuppgiften:

Ersland, B. A. & Auestad, A. (senaste upplagan). *På jakt efter guld och gråsten. Marinarkeologi för barn*. Förlaget Nordan. Stockholm.

Lidström Holmberg, C. (senaste upplagan). *Forntidsboken*. Almqvist & Wiksell Förlag. Stockholm.

Lidström Holmberg, C. (senaste upplagan). *Första boken om stenåldern*. Almqvist & Wiksell Förlag. Stockholm.

Lidström Holmberg, C. (senaste upplagan). *Första boken om bronsåldern*. Almqvist & Wiksell Förlag. Stockholm.

Lidström Holmberg, C. (senaste upplagan). *Första boken om järnåldern*. Almqvist & Wiksell Förlag. Stockholm.

Lidström Holmberg, C. (senaste upplagan). *Första boken om vikingarna*. Almqvist & Wiksell Förlag. Stockholm.

Lindström, J. (senaste upplagan). *Dödshuset. Mysteriet från stenåldern*. Bonnier Carlsen. Stockholm.

Treter, L. & Kovanen, E. (senaste upplagan). *Gräv efter spår*. Alfabeta. Stockholm.

Wirsén, C. & Wirsén, S. (senaste upplagan). *Rut & Knut gräver ut*. Raben & Sjögren. Stockholm.

Referenslitteratur

Blomkvist, N. (senaste upplagan). *Läsa landskap. En fälthandbok om svenska kulturmiljöer*. Utbildningsradion. Stockholm.

Cserhalmi, N. (senaste upplagan). *Fårad mark – Handbok för tolkning av historiska kartor och landskap*. *Bygd och Natur* årgång 78 nr 6 1998.

Hartsmar, N. (senaste upplagan). *Historiemedvetande. Elevers tidsförståelse i en skolkontext*. *Studia Psychologica et Paedagogica Series Altera CLV*. Institutionen för pedagogik. Lärarhögskolan Malmö. Läs fritt valda delar.

Helmfrid, S. (red.) (senaste upplagan). *Sveriges National Atlas*. Temaband Kulturlandskapet och bebyggelsen.

Jensen, B. E. (senaste upplagan). *Hvad er historie*. Akademisk Forlag. Köpenhamn. 224 sidor. Fritt valda delar.

Lindström, J. (senaste upplagan). Bronsåldersmordet. *Om arkeologi och ond bråd död*. Norstedts. Stockholm. Fritt valda delar.

Långström, S. & Viklund, U. (senaste upplagan). *Praktisk lärarkunskap*. Studentlitteratur. Lund. Sidorna 101–113, 125–264.

Läromedlens roll i undervisningen [Elektronisk resurs]. *Grundskollärares val, användning och bedömning av läromedel i bild, engelska och samhällskunskap*. Skolverket. Stockholm. 2006. Fritt valda delar. Boken söks som pdf på: Skolverket/om oss/publicerat/publikationer.

Nordström, N. (senaste upplagan). *De odödliga. Förhistoriska individer i vetenskap och media*. Vägar till Midgård 10. Nordic Academic Press. Lund. Fritt valda delar av sidorna 131–365.

Selinge, KG. (red.) 1994. *Sveriges National Atlas*. Temaband Kulturminnen och kulturmiljövård.

Synnestvedt, A. (senaste upplagan). *”Dom gör med hjärtat”*. *Kulturarvspedagogikens teori och metod*. Bricoleur Press. Göteborg. 110 sidor.

Fem lärarhandledningar om skolarbete och kulturmiljö från Riksantikvarieämbetet: *Gamla Uppsala – Kulturmiljön som en röd tråd i undervisningen*. Lärarhandledning för förskoleklass-skolår 9. www.raa.se/skola/pdf/47012_r.pdf

Den hemlighetsfulla kulturmiljön. Lärarhandledning för förskoleklass–skolår 5. Riksantikvarieämbetet. 30 sidor.

Den hemlighetsfulla kulturmiljön. Lärarhandledning för skolår 6–9. Riksantikvarieämbetet. 30 sidor.

Wikstad, E. (senaste upplagan). *Bevarandets kemi*. Lärarhandledning. Riksantikvarieämbetet. Stockholm. www.raa.se/bok/pdf/Bevarandets_kemi.pdf 32 sidor.

Österman, Eva. (senaste upplagan) *Upptäck din hembygd! Om hus, platser och människor där du bor*. Elevhäfte skolår 3 och uppåt. 1 uppl. Stockholm. Riksantikvarieämbetet. 32 sidor.